Available online <http://www.lumenpublishing.com/journals/index.php/lumenlaw>

ISSN: 2284 – 5968 (print), ISSN: 2284 – 5968 (electronic)

**Logos Universality Mentality Education Novelty
Section: Law**

2017, Volume V, Issue 2, December, pp. 48-66

Citizens' Trust in the Romanian Police

Larisa Ionela PAȘNICIUC

<https://doi.org/10.18662/lumenlaw.4>

Covered in:

CEEOL, Index Copernicus, Ideas RePeC,
EconPapers, SocioNet, HeinOnline

©2017 The Authors & LUMEN Publishing House.

Selection, peer review and publishing under the responsibility of LUMEN Publishing House.

How to cite: Pașniciuc, L.I. (2017). Citizens' Trust in the Romanian Police. *Logos Universality Mentality Education Novelty, Section: Law, V(2)*, 48-66. <https://doi.org/10.18662/lumenlaw.4>

Citizens' Trust in the Romanian Police

Larisa Ionela PAȘNICIUC¹

Abstract: In order for the Romanian Police to be able to perform its tasks, it requires for citizens to trust their work. Because of the different opinions that have arisen over time, an analysis of the trust citizens have in this institution is a welcome one. This paper aims to discover the level of trust citizens have in the Romanian Police. Being an issue that weighs a lot in the public image and the sphere of social life, this research is a topical one and the analysis of the results could lead to better communication and the strengthening of the relationship between the citizens and the Romanian Police. The present paper aims to create an image of the confidence that the citizens of a region of North-East Romania have in the Romanian Police. The objective of this research is to measure the citizens' trust in the staff of the Romanian Police, respectively the respect they have and at the same time the elements that could positively or negatively influence this aspect. Based on data analysis, the premise according to which the level of corruption influences the trust in the Police was found to be valid. Most subjects considered this to be one of the main reasons for which people began to lose their trust in the police. This factor is not isolated and is not only encountered within the Romanian Police, and it also does not refer only to this institution. Once corruption occurs at the level of the state, it is inevitable to spread it to the institutions is connected with. This does not prove that such actions actually take place, but citizens associate state and authority with the police, and that's where the suspicions arise. Also, if a policeman is discovered committing the crime of receiving bribery, not only will he suffer, but the whole institution he represents will.

Behavior and training of police officers are two factors that have an important role in increasing or decreasing confidence in the Romanian Police. The image of the Romanian Police is influenced by several factors and the citizens must take into account not only the mistakes made by the staff working in this institution, but also the results obtained from the missions they have carried out.

Keywords: Police, public confidence, ethical behavior, public image of the cop.

¹ Faculty of Law and Administrative Sciences, Ștefan cel Mare University from Suceava, Romania, larisaionela07@yahoo.com.

1. Introducere

Într-o țară democratică, cetățenii trebuie să se simtă în siguranță și, totodată, să li se asigure respectarea drepturilor pe care aceștia le dobândesc de-a lungul vieții. Pentru a se putea crea această situație, este nevoie de instituțiile publice, rolul acestora fiind de a pune în aplicare normele legale și de a veghea asupra respectării lor. Un element cheie care leagă aceste două aspecte, cetățenii și instituțiile publice, este încrederea.

Pentru ca totul să funcționeze așa cum se cuvine, încredere trebuie să existe atât între cetățeni, cât și între cetățeni și autorități. Totodată, încrederea pe care o capătă cetățenii îi face pe aceștia să fie mai activi pe plan social, dar nu numai în viața privată, ci și în cea publică.

2. Literatura de specialitate

Deoarece lumea este într-o continuă schimbare, tot ce se întâmplă în jurul acesteia trebuie să se adapteze la noile situații în cel mai scurt timp.

Atât la nivel național, cât și la nivel internațional au avut loc numeroase cercetări cu privire la încrederea acordată instituțiilor, oamenilor sau figurilor politice. Nu există o singură definiție a încrederii care ar trebui folosită în toate cazurile, de aceea aceasta evoluează și se pliază pe fiecare domeniu în parte. De cele mai multe ori, încrederea este privită ca pe un fel de siguranță pe care o are o persoană într-o altă persoană sau, de ce nu, într-o instituție. Mai mult, va crede că subiectul în cauză va acționa în favoarea acesteia, în interesul ei, cu toate că ar exista mai multe motive potrivit cărora acest lucru nu s-ar întâmpla.

Având în vedere că România este o țară democratică, este importantă studierea nivelului de încredere pe care cetățenii îl au față de instituții, deoarece acest fapt stă la baza societății civile și la consolidarea acesteia. Unii analiști consideră că această încredere ar fi la același nivel cu încrederea în semeni din punct de vedere al importanței acestora în ceea ce privește dezvoltarea socială a unei națiuni.

Încrederea a făcut obiectul multor studii în ultimii ani, chiar INSCOP Research a efectuat o cercetare în aprilie 2016 cu privire la încrederea în instituții. Ancheta a avut în vizor mai multe categorii de instituții din România, precum cele interne (politice, executive, sociale și private) și cele externe (instituțiile internaționale). Metoda folosită a fost un chestionar aplicat pe un eșantion format din 1063 persoane, acestea făcând parte atât din mediul rural, cât și din mediul urban. Perioada în care a fost realizat acest sondaj este 21-28 martie 2016.

În urma analizării datelor a reieșit faptul că Armata, făcând parte din instituțiile executive, se bucură de o încredere de 76,3%, mai mare, cu aproximativ un procent față de 75,4%, rezultat al unui sondaj realizat în perioada noiembrie 2015 (INSCOP Research, 2015b).

Un element semnificativ care a influențat încrederea pe care o au cetățenii în instituțiile interne a fost nefericitul eveniment de la Colectiv. În urma acestuia, încrederea a crescut cu două procente față de nivelul pe care îl avea înaintea producerii acestui eveniment. În luna septembrie, în urma unui sondaj efectuat de către INSCOP, Armata avea un nivel de încredere de 73,8%, iar în decembrie, după evenimentul de la Colectiv, procentul a crescut până la 75,4% (INSCOP Research, 2015a).

În urma analizării rezultatelor, un eveniment important la nivel național poate modifica încrederea pe care o acordă cetățenii instituțiilor chiar și cu câteva procente. Așadar, reiese că spațiul public afectează viața privată a cetățenilor și părerile acestora, dar este valabilă și varianta inversă.

Imaginea polițistului în societate

Polițistul este unul dintre principalele modele ale societății, deoarece acționează în interesul cetățenilor cu scopul apărării acestora. Această profesie nu este ca oricare alta, dar este una complexă care implică mai multe arii, printre care și societatea. A fi polițist presupune un contact permanent cu cetățenii și o reputație impecabilă având în vedere că este organul statului și reprezintă legea și ordinea.

Pentru a avea succes în această profesie, polițistul trebuie să fie indulgent cu cei din jurul său, să nu provoace altercații, să-și susțină părerile cu argumente bine structurate și să asculte ce au ceilalți de spus fără a-i judeca (Ștefan, 2013, p. 330).

Rolul poliției este unul esențial în orice comunitate, iar eficacitatea acesteia provine din acceptarea acțiunilor efectuate de către polițiști și din sprijinul acordat de cetățeni. Pentru a se ajunge la relații de cooperare între societate și polițiști este nevoie de un grad ridicat de încredere și confidențialitate, care nu este tocmai ușor de realizat.

Comportamentul pe care îl are polițistul în cadrul comunității crește respectul atât pentru organele de poliție, cât și pentru instituție în sine. În ceea ce privește relațiile informale cu publicul, polițistul are o datorie civică și morală să ajute la crearea unui cadru benefic acestora și să ajute la dezvoltarea lor, chiar și în acele situații în care pare imposibil realizarea acestui lucru. Cei șapte ani de acasă nu trebuie să lipsească din experiența polițistului, acest aspect împreună cu cunoștințele și abilitățile dobândite în

timpul formării profesionale îl ajută pentru a desfășura activitățile în cel mai bun mod posibil.

În ceea ce privește comportamentul polițistului, societatea este foarte atentă și critică dur orice abatere, oricât de mică ar fi. Acțiunile acestuia sunt analizate și vor avea o importanță ridicată atunci când cetățeanul încearcă să își facă o imagine despre acesta sau despre instituția pe care o reprezintă. De exemplu, dacă un polițist își petrece o mare parte din timp prin baruri consumând băuturi alcoolice, cei din jurul său nu vor avea o părere tocmai pozitivă despre acesta, astfel integritatea și profesionalismul fiind niște calități care vor avea de suferit. Atunci când un polițist de sex feminin este surprins în ipostaze nu tocmai decente, iar acestea sunt fotografiate, imaginea acestuia va fi denigrată, competența sa fiind pusă în discuție.

De cele mai multe ori, un polițist este privit de către societate ca fiind acel model demn de urmat. Acest fapt este cel mai întâlnit, deoarece se presupune că acesta respectă dispozițiile legale, acționează în litera și spiritul legii, acționează în interesul societății, astfel fiind văzut ca făcând întotdeauna ceea ce este bun, ce este potrivit normelor civice.

Polițistul reprezintă acea persoană în care cetățenii pot avea oricând încredere și care nu va face absolut nimic pentru a leza drepturile altei persoane. Este respectat de către societate atât pentru faptele sale, dar și pentru riscul pe care și-l asumă pentru a putea asigura liniștea și ordinea publică.

Membrii comunității de obicei își formează o opinie de îndată ce interacționează cu un polițist. Dar, desigur, și părerile celorlalte persoane, care au avut un contact direct sau nu cu polițiștii, vor influența felul în care se percep lucrurile. Pentru a câștiga încrederea publicului, nu întotdeauna totul merge așa cum este plănuț, mai apar dezamăgiri, iar nivelul stresului nu este unul scăzut. Aceste aspecte țin de viața reală a unui polițist. Acesta când și-a terminat orele de muncă, nu înseamnă că nu va mai fi în slujba cetățenilor, iar dacă va exista o situație care necesită implicarea acestuia, ezitarea nu-și va avea locul.

În zilele acestea, există din ce în ce mai mulți polițiști care au studii superioare (au absolvit facultatea de drept) și discută cu procurorii, judecătorii sau avocații ca de la egal la egal, având cunoștințe juridice și fiind în cunoștință de cauză (Ștefan, 2013, p. 332). De asemenea, numărul celor care sunt de temut crește, deoarece ei nu vor încălca niciodată legea și îi vor găsi pe cei care o fac cu orice preț, iar aceștia din urmă vor avea de plătit pentru ceea ce fac. Nu trebuie trecut cu vederea polițiștii care se ocupă și de

partea de cercetare, care urmează studii doctorale sau publică diferite opere de specialitate. Cu toate acestea, societatea va înțelege că și generația profesioniștilor și intelectualilor din poliție crește pe zi ce trece.

Odată cu această funcție, cetățenii deja au alte așteptări de la persoana numită. Polițistul trebuie să se comporte în așa fel încât să nu aducă atingeri reputației instituției pe care o reprezintă și să facă tot ce îi stă în putință să își îndeplinească atribuțiile de serviciu bazându-se pe onoare și respect. Datorită acestui fapt, a fi polițist nu e doar o carieră ce poate fi urmată, ci un stil de viață. Inclusiv prietenii pe care polițistul îi are trebuie să fie selectați cu mare grijă, aceștia nu ar trebui să se numere printre suspectii unor cauze ce se află pe rolul instanțelor, dar nici care să încalce pur și simplu legea. Odată ce un polițist este văzut în compania unei interlop, de exemplu, cetățenii nu se vor mai axa pe acțiunile acestora, ci pe faptul că are relații cu o persoană care nu se ridică la standardele acestuia și sfidează instituția pe care o reprezintă.

Imaginea publică a Poliției Române

Imaginea publică a Poliției Române este percepută de fiecare persoană diferit, deoarece orice cetățean are dreptul la părerea proprie. Odată cu democratizarea României a început să crească încet, încet încrederea cetățeanului în organele de poliție. Astfel, imaginea de ansamblu a instituției a început să fie una mai bună, fiind în continuă dezvoltare.

Există mai mulți factori care influențează percepția societății asupra Poliției Române. De-a lungul timpului au existat mai multe cercetări care au avut ca scop descoperirea unor elemente care ar putea înclina balanța într-un mod negativ sau pozitiv.

Minoritățile, de obicei, nu sunt relevante în constituirea unei imagini publice a unei instituții de stat. De cele mai multe ori, minoritățile etnice nu au puterea necesară de a constitui un factor ce ar putea influența cetățenii cu privire la părerea lor despre o anumită instituție sau despre un anumit subiect. În urma unor studii s-a observat faptul că această categorie socială are un impact asupra societății în care trăiesc, mai mult, nu unul pozitiv. Minoritățile afectează încrederea unei persoane în poliție, deoarece acestea adeseori au probleme cu legea sau consideră că nu sunt îndreptățite și că nu le sunt întotdeauna respectate drepturile. Desigur, nu obligă pe nimeni să aibă aceeași părere pe care o împărtășesc, dar pot aduce anumite exemple prin care să demonstreze că au dreptate referitor la argumentele pe care le fac (Moris, 2011, p. 79).

Satisfacția referitoare la modul de trai împreună cu încrederea politică s-au dovedit recent a fi niște elemente care pot prezice modificarea nivelului de încredere în poliție. Încrederea politică pe care o are o persoană este în strânsă legătură cu cea pe care o au în organele de poliție. De asemenea, satisfacția și nivelul de trai afectează ușor modul în care este percepută poliția de către cetățeni.

Vârsta este un alt aspect care se află în strânsă legătură cu nivelul de încredere pe care îl are societatea în poliție. Persoanele care au o vârstă mai înaintată au un mai mare respect pentru organele de poliție, considerându-se mai în siguranță în preajma acestora.

Statul democratic reprezintă un alt aspect care îi „ajută” pe cetățeni să își formeze o opinie despre instituțiile din cadrul acestuia. În cazul în care regimul este unul totalitar, poliția s-ar putea să lucreze doar pentru stat și în interesele acestuia, nu și în interesul populației. Din acest motiv, democrația joacă un rol important în crearea nivelului de încredere pe care îl au cetățenii în Poliția Română.

Imaginea Poliției Române este atent analizată de către societate, avându-i în vizor pe polițiști, cercetându-le acestora fiecare pas pe care îl fac. De cele mai multe ori, comportamentul nu tocmai exemplar al unui polițist va fi criticat de către cetățeni și se va generaliza, considerându-se că oricare altă persoană din structură ar putea face același lucru. De asemenea, activitățile pe care Poliția Română le desfășoară cu scopul prevenirii și combaterii criminalității în serie ajută la definirea unei imagini care nu poate fi denigrată (Rotaru, 2013).

3. Scopul și obiectivul lucrării

În zilele noastre, rata criminalității nu a încetat să scadă, iar din acest motiv este nevoie, în special, de ajutorul Poliției Române. Personalul care face parte din această structură din cadrul Ministerului Afacerilor Interne se ocupă atât de soluționarea sezișărilor pe care le primesc de la cetățeni, cât și de prevenirea săvârșirilor infracțiunilor prevăzute de legea penală prin diferite metode și programe.

Pentru ca Poliția Română să reușească să-și îndeplinească atribuțiile, aceasta are nevoie ca cetățenii să aibă încredere în munca pe care o depune. Datorită opiniilor diferite care au luat naștere de-a lungul timpului, o analiză a încrederii pe care o au cetățenii în această instituție este una bine-venită.

Această lucrare își propune să descopere nivelul de încredere pe care cetățenii îl au în Poliția Română. Fiind un aspect care cântărește mult în ceea

ce privește imaginea publică și sfera vieții sociale, această cercetare este una de actualitate, iar analizarea rezultatelor ar putea duce la o mai bună comunicare și la întărirea relației dintre cetățeni și Poliția Română (2014).

Odată ce nu mai există încredere într-o instituție sau nivelul acesteia scade dramatic, eficacitatea va scădea și ea. Atribuțiile de serviciu nu vor mai fi îndeplinite în interesul cetățeanului, sau chiar dacă ar fi îndeplinite, s-ar putea să nu îl afecteze pe acesta în vreun fel, pozitiv sau negativ.

Obiectivul urmărit de această cercetare este măsurarea încrederii cetățenilor în personalul din Poliția Română, respectiv respectul pe care aceștia îl au și, totodată, elementele care ar putea influența pozitiv sau negativ acest aspect. Pentru a se putea îndeplini acest obiectiv, au fost realizate anumite activități:

- Identificarea unor instrumente valide prin intermediul cărora este posibilă evaluarea încrederii pe care o au cetățenii în Poliția Română;
- Elaborarea unui chestionar pe baza căruia este posibilă identificarea încrederii pe care o acordă cetățenii personalului din Poliția Română;
- Realizarea unei baze de date și analiza statistică a datelor obținute.

Această cercetare și-a propus abordarea nivelului de încredere acordat Poliției Române ca pe un proces de construcție. S-a făcut o paralelă între familia pe care au avut-o subiecții când au fost minori și familia pe care aceștia o au în prezent. Pe lângă acest aspect, lucrarea și-a propus să stabilească dacă subiecții au avut antecedente penale, acest element fiind considerat unul care ar putea influența într-o măsură importantă răspunsul persoanelor anchetate. Mai mult, s-a încercat identificarea unor factori care ar putea înclina balanța într-o altă direcție în ceea ce privește perspectiva subiecților.

4. Ipotezele cercetării

Această cercetare are la bază trei premise:

- Familia din care cetățenii fac parte influențează încrederea pe care aceștia o au în Poliția Română.
- Principalul factor care influențează nivelul de încredere acordat Poliției Române este corupția.
- Comportamentul și pregătirea polițiștilor au un rol important în creșterea sau scăderea încrederii.

Ipotezele de lucru (operaționale) care ne-au orientat în analiza cantitativă a răspunsurilor participanților au fost:

- Cetățenii care provin din familii dezorganizate au o încredere scăzută în Poliția Română.
- Datorită nepăstrării secretului profesional de către unii polițiști, încrederea cetățenilor a scăzut.

5. Descrierea eșantionului

Cercetarea despre nivelul de încredere în Poliția Română a avut ca grup țintă cetățenii din Municipiul Suceava, de vârste diferite și care provin din familii/medii diferite, acest fapt asigurând un eșantion reprezentativ prin diversitate.

La baza eșantionului stă metoda bulgărelui de zăpadă. Subiecții care au participat la această cercetare au fost împărțiți atât în funcție de sex, cât și în funcție de vârsta pe care o au la momentul răspunderii chestionarului, și anume: între 18 și 30 de ani, între 30 și 50, ultima categorie fiind între 50 și 70. Această metodă s-a dovedit a fi una eficientă deoarece datorită diferențelor dintre subiecți, răspunsurile pe care acestea le-au dat au dus la rezultate complexe.

Chestionarul a fost aplicat unui număr de 100 de subiecți, acest fapt ducând la un eșantion de mare dimensiune, având în vedere că au participat peste 30 de indivizi. Mai mult, unul din cinci subiecți care treceau prin fața Universității din Municipiul Suceava era abordat pentru a completa chestionarul.

6. Preancheta

Preancheta a fost realizată cu scopul de a modifica întrebările cuprinse în chestionar în așa fel încât rezultatele să fie cât mai concrete și mai concise. Datorită acestui lucru, s-a realizat un chestionar care s-a aplicat unui număr de 10 subiecți, răspunsurile și părerile acestora fiind elemente esențiale în modelarea chestionarului final.

Inițial, a doua întrebare din componența instrumentului folosit se referea la vârsta subiectului și cuprindea mai multe variante din care acesta putea să aleagă doar una singură, și anume: a) 14-18 ani, 18-20 de ani, 20-30 de ani, 30-50 de ani și 50-70 de ani. În urma preanchetei s-a observat faptul că existau prea multe categorii de vârstă, iar acest lucru ducea la un rezultat cu o pondere semnificativ de mică. De asemenea, categoria 14-18 ani a fost exclusă deoarece adolescenții care nu au împlinit vârsta de 18 ani s-ar putea să nu fie la fel de interesați de modul în care membrii din structura Poliției Române își îndeplinesc atribuțiile de serviciu sau de încrederea pe care o au

aceștia în această instituție. Mai mult, s-a considerat că răspunsul persoanelor care s-ar fi încadrat în această categorie nu ar fi condus la un rezultat concret și care să reflecte realitatea la o scară mai largă.

Întrebarea cu numărul 8 avea ca scop clasificarea subiecților în funcție de nevoia lor de Poliția Română, mai exact, dacă au apelat aceștia „recent” la serviciile acestei instituții. Răspunsurile a) *da* și b) *nu*, s-au dovedit a nu fi suficiente, ceea ce a dus la restructurarea întrebării. Aceasta apare în chestionarul final sub forma a două întrebări, considerându-se mai important dacă subiecții au apelat anul acesta, anul trecut etc. la serviciile Poliției Române, decât dacă au apelat sau nu, în general.

Întrebarea 13 era una deschisă, în sensul că dădea dreptul subiectului să vină cu propria părere. În urma preanchetei s-a ajuns la părerea că cel mai eficient ar fi prezentarea a cinci factori care ar putea influența nivelul de încredere. Astfel s-ar putea determina un procent pentru fiecare factor, observându-se dacă afectează într-un fel sau nu încrederea.

De asemenea, această preanchetă a ajutat și la diversificarea eșantionului. În timpul preanchetei, chestionarul a fost aplicat fiecărei persoane care a trecut printr-o zonă, astfel neasigurându-se o cercetare aleatorie.

7. Instrumentele utilizate pentru cercetarea datelor

Ancheta realizată cu ajutorul chestionarului este una dintre cele mai cunoscute și utilizate metode de cercetare la nivel social (Sandu, 2014). În ceea ce privește definirea acesteia, literatura de specialitate a încercat în numeroase rânduri să o definească.

„Ancheta reprezintă o metodă de interogare asupra faptelor sociale (opinii, atitudini, motivații etc.) la nivelul grupurilor umane, mai mici sau mai mari, de analiză cuantificabilă a datelor, în vederea descrierii și explicării lor. Din perspectiva lui Roger Mucchielli, chestionarul constă doar într-o enumerare de întrebări” (Sandu, 2014).

Chestionarul care a stat la baza acestei cercetări sociologice a fost constituit din 20 de întrebări. Primele patru întrebări au ca scop identificarea subiectului și încadrarea acestuia într-o categorie (în funcție de sex, vârstă, familie).

De la întrebarea 5 la întrebarea 8, prin răspunsurile oferite se încearcă o catalogare a subiectului, deoarece aceste aspecte cheie pot influența într-o mare măsură răspunsurile care urmează. Referitor la întrebarea 5, în general, persoanele care au un membru din familie în structura Poliției Române,

acestea tind să aibă mai multă încredere în această instituție, deoarece au mai multe informații din „interior”, știu prin ce trec și ce atribuții trebuie să îndeplinească.

De asemenea, acestea înțeleg și riscul pe care și-l asumă fiecare polițist în momentul în care îmbracă uniformă și este în timpul serviciului. Celelalte persoane, care văd lucrurile din exterior, nu știu exact ceea ce se întâmplă cu adevărat sau ce riscuri își asumă fiecare persoană din cadrul instituției Poliției Române atunci când se află la muncă.

În ceea ce privește întrebările cu numărul 6 și 7, cei a căror membru din familie a avut antecedente penale, sau care ei înșiși au fost anchetați, tind să nu aibă un nivel ridicat de încredere în Poliția Română. În majoritatea cazurilor aceștia consideră că au fost neîndreptățiți sau chiar acuzați și pedepsiți pe nedrept.

Deoarece există mulți factori care influențează nivelul încrederii pe care îl au cetățenii în Poliția Română, cu ajutorul următoarelor întrebări s-a încercat o identificare a acestora.

Pentru a afla cu certitudine dacă aceste situații sunt adevărate, se vor analiza datele strânse în urma completării chestionarelor de către subiecți.

Cercetarea a fost realizată cu ajutorul chestionarului pentru determinarea încrederii cetățenilor în Poliția Română în anul 2017, în perioada 15-20 august. Strângerea datelor a fost efectuată de către studenta Pașniciuc Larisa-Ionela, autorul lucrării prezente.

8. Rezultatele obținute și interpretarea lor

Strângerea datelor a reprezentat o etapă importantă în realizarea acestei anchete. Rezultatele obținute în urma completării chestionarelor de către subiecți au fost prelucrate manual, iar interpretarea acestora s-a bazat strict pe informațiile obținute.

Prima întrebare a chestionarului urmărește identificarea subiecților având la bază sexul acestora. În urma contorizării rezultatelor s-a obținut o majoritate constituită din subiecți de sex feminin, și anume 55%. În ceea ce privește reprezentanții sexului masculin, s-a înregistrat un procent de 45% dintre subiecții care au răspuns la acest chestionar.

Întrebarea cu numărul 1 nu a fost adresată doar pentru a face o diferență între subiecți, ci pentru a afla dacă încrederea în poliția Română poate varia sau este influențată de sexul subiectului.

Întrebarea cu numărul doi și-a propus o clasificare a persoanelor care au răspuns acestui chestionar în funcție de vârstă. Pragul minim a fost de 18 ani, deoarece s-a considerat că până la acea vârstă este posibil ca o mare parte dintre potențialii subiecți să nu fi interacționat niciodată cu Poliția Română sau să nu știe care îi sunt atribuțiile acesteia.

Datorită acestor circumstanțe, s-a considerat că ar putea fi duse în eroare rezultatele obținute, acestea nefiind concrete și cât se poate de concise. Mai mult, având în vedere că 18 reprezintă vârsta majoratului în România, iar abia după împlinirea acesteia i se cuvin anumite drepturi, multe persoane nu ar fi fost în cunoștință de cauză.

Având în vedere că nu a fost folosit un număr mare de subiecți, fiecare răspuns în parte poate afecta într-un mod negativ sau pozitiv rezultatele finale.

S-au considerat a fi oportune trei categorii de vârste: 18-30 ani, 30-50 ani și 50-70 ani. Rezultatele au arătat că subiecții: 30% au avut vârsta între 18 și 30 de ani, 43% s-au încadrat în categoria de vârstă 30-50, iar 27% au avut vârsta cuprinsă între 50 și 70 de ani. După cum se observă, predomină persoanele din clasa mijlocie, fiind urmate de cele mai tinere, iar pe ultimul loc se află cei în vârstă.

Răspunsurile întrebărilor 3 și 7 au fost analizate în paralel pentru a putea avea un rezultat final concludent. În urma studierii alegerilor făcute de către subiecți, s-a ajuns la concluzia că doar 6% dintre aceștia au răspuns pozitiv la întrebarea numărul 7.

S-a considerat a fi important mediul din care provin subiecții, presupunându-se că există o legătură între mediul în care au trăit și modul în care s-au dezvoltat în viață. Mai întâi de toate a fost necesară stabilirea sexului subiecților care au săvârșit fapte penale. Din procentul de 6%, 33,3% au fost de sex feminin și 66,7% de sex masculin.

Un astfel de rezultat era de așteptat, deoarece s-a plecat de la premisa că persoanele de sex masculin comit mai multe infracțiuni decât cele de sex feminin. Bărbații sunt predispuși la încălcarea mai deasă a legii, deoarece aceștia, de obicei, acționează mai mult pe moment și din cauza impulsurilor,

destul de rar premeditând ceea ce urmează să facă. În ceea ce privește femeile, acestea de cele mai multe ori își calculează foarte atent mișcările pe care le fac. Încearcă să își acopere urmele și datorită faptului că nu sunt neglijente, organele de poliție le identifică foarte greu.

Întrebarea cu numărul 4 a avut ca scop determinarea mediului în care s-au dezvoltat subiecții. Persoanele de sex feminin care au fost cercetate pentru săvârșirea unor infracțiuni au provenit dintr-o familie în care cel puțin unul dintre părinți a decedat.

În urma analizării rezultatelor, subiecții de sex masculin care au comis o faptă penală au avut părinții divorțați. O concluzie rapidă poate fi aceea că, într-un fel sau altul, situația familială în care este crescută o persoană poate afecta conduita acesteia în anii următori.

Se poate considera că părinții reprezintă stâlpul familiei, iar atunci când cel puțin unul dintre ei încetează din viață, modul în care gândește și se comportă copilul rămas orfan este afectat. Asta nu înseamnă că persoanele care provin dintr-o familie unită nu pot comite infracțiuni, ci că riscul nu este la fel de mare ca în celălalt caz.

S-a plecat de la premisa că persoanele care au în familie cel puțin un membru care lucrează în cadrul Poliției Române, cunosc mai bine modul în care aceștia din urmă își desfășoară activitatea. Astfel, întrebarea numărul 5 încearcă să afle dacă au exemple în familie care lucrează în Poliție, iar răspunsul acesteia va fi corelat cu cel al întrebării cu numărul 12.

Dintre cei 100 de subiecți, doar 14% dintre aceștia au în familie o persoană care lucrează în cadrul Poliției Române, iar restul de 86% nu se încadrează în această categorie.

Având în vedere procentul de 14%, s-a încercat identificarea măsurii în care Poliția Română își îndeplinește datoria față de cetățeni. S-a avut în calcul doar acest procentaj, deoarece s-a dorit verificarea premisei potrivit căreia cei care au un membru de familie în cadrul acestei instituții cunosc mai bine situația în care se află aceștia.

În acest caz, majoritatea - 80% dintre cei care au un membru de familie în Poliție - au considerat că sunt mulțumiți de modul în care Poliția Română își face datoria față de cetățeni. Un procent de 10% s-a declarat a fi foarte mulțumit de activitatea acestei structuri raportate la cetățeni, iar 5% consideră că sunt foarte nemulțumiți și 5% nu au dorit să răspundă la această întrebare, sau nu știu.

În general, ori de câte ori într-o zonă se află un polițist, cetățenii se simt în siguranță, deoarece aceștia cred că astfel nu îi va ataca nimeni sau șansele ca acest fapt să se întâmple sunt foarte mici. Cei 100 de subiecți au fost rugați să răspundă la întrebarea numărul 13 pentru a se putea observa dacă cetățenii se consideră a fi în siguranță atunci când observă prezența unui angajat din cadrul Poliției în locul în care se află.

Rolul polițiștilor este de asigurarea și respectarea drepturilor cetățenilor, dar și de a menține ordinea și liniștea publică. Aceste atribuții implică și asigurarea unui mediu în care cetățeanul poate să își trăiască viața fără a fi stingerit. Lucrul acesta este posibil doar în măsura în care polițiștii mențin siguranța publică.

Un procentaj de 70% consideră că există o diferență dacă simt prezența polițistului în zona prin care trec. 29% dintre subiecți au fost de

părere că nu simt vreo diferență în momentul în care există sau nu un organ de poliție, iar 11% au preferat să răspundă folosind varianta nu știu/nu răspund. Astfel, se poate observa din analiza răspunsurilor acordate acestei întrebări faptul că societatea încă are încredere în Poliția Română, simțindu-se în siguranță atunci când prin preajma cetățenilor se află un polițist.

Atunci când vine vorba de un polițist, există sau nu anumiți factori care i-ar putea influența modul în care își îndeplinește atribuțiile de serviciu? Prin întrebarea numărul 14 s-a urmărit identificarea unor aspecte care ar putea avea un efect asupra încrederii pe care o are societatea în Poliția Română.

În urma analizării rezultatelor, a reieșit faptul că subiecții chestionați au fost de părere în proporție de 37% că un factor care influențează încrederea pe care o au cetățenii în Poliție este corupția.

Următorul loc îl ocupă personalul insuficient cu 17%, altele (13%), bugetul insuficient (12%), nu știu/nu răspund (9%), niciunul (5%), pe ultimul loc clasându-se transparența (5%). Corupția este un subiect sensibil la nivel de țară, iar tot ceea ce se întâmplă la nivel național afectează într-un fel sau altul încrederea cetățenilor.

Conduita polițistului trebuie să fie una impecabilă, iar acesta nu are dreptul să se afilieze cu anumite grupări care încalcă legea. De asemenea, potrivit regulilor și legilor care guvernează desfășurarea acțiunilor polițistului, acestuia îi este interzis să pretindă sau să primească bani sau alte foloase pentru a-și îndeplini într-un anumit mod atribuțiile pe care le are.

Mai mult, dacă un polițist este privit de către cetățeni ca fiind corupt, aceștia nu vor avea încredere în el și vor fi de părere că există mai mulți ca el. Acest lucru duce cu gândul la îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor,

oferindu-le unor anumite persoane unele porțițe pentru a scăpa de urmările ce se nasc în momentul comiterii unei infracțiuni.

Un alt aspect important din cadrul activității profesionale ale polițistului este păstrarea secretului profesional. Cei 100 de subiecți au fost rugați să răspundă la întrebarea cu numărul 15 pentru a se putea crea o imagine asupra părerii pe care o au referitoare la păstrarea secretului profesional de către polițist.

Răspunsul a fost unul destul de strâns din perspectiva procentajului, 35% din persoane au considerat că polițiștii păstrează într-o măsură mare secretul, iar 37% au fost de părere că aceștia îndeplinesc doar într-o măsură mică această atribuție de serviciu. 13% au considerat că secretul nu este tratat așa cum ar trebui de către organele de poliție, fiind de părere că nu este păstrat deloc, iar 15% au refuzat să răspundă, alegând varianta nu știu/nu răspund.

Acest rezultat este unul îngrijorător deoarece acțiunile polițistului au la bază confidențialitatea și respectul față de profesia pe care o deține și instituția pe care o reprezintă. Dacă din perspectiva cetățenilor polițiștii nu reușesc să păstreze secretul profesional, atunci aceștia nu vor avea încredere și nu vor colabora cu organele de poliție. Chiar dacă vor dori să facă un denunț, probabil vor gândi de două ori înainte de a face pasul, neștiind dacă suspectul va afla între timp cine a fost denunțatorul pentru a se putea răzbuna. Deoarece Poliția se asigură de respectarea și aplicarea legii, cum ar mai putea un cetățean să aibă încredere în această instituție dacă persoanele care o reprezintă încalcă atribuțiile pe care le au? Încrederea este câștigată prin comportamentul exemplar pe care îl adoptă un polițist în timpul serviciului și modul în care își îndeplinește toate atribuțiile în legătură cu profesia.

Pe lângă secretul profesional, se pune accentul și pe modul în care își exercită polițistul puterea cu care a fost investit. Întrebarea 20 surprinde un aspect delicat, acela făcând referire la faptul că polițistul folosește autoritatea pe care au dobândit-o și în interes personal, nu numai în interes public. Rezultatul a fost din nou unul destul de apropiat, dar majoritatea a fost de părere că polițistul folosește autoritatea doar în interesul serviciului, procentul fiind de 45%. Foarte aproape se află și subiecții care au fost de părere că nu este tocmai adevărat acest lucru - 33%. De asemenea, 19% dintre cei care au completat chestionarul au ales a treia variantă, nu știu/nu răspund. Acest rezultat implică faptul că majoritatea oamenilor consideră că polițiștii nu își folosesc autoritatea cu care au fost investiți în scop personal, ceea ce înseamnă că încrederea în instituție încă mai există.

Întrebarea cu numărul 9 a fost folosită în chestionar pentru a se încerca desprinderea unei imagini pe care o au cetățenii asupra Poliției Române. 33% dintre răspunsuri au fost constituite din cuvântul „siguranță”, iar imediat după, cu un procent de 19% s-a situat cuvântul „ordine”. Desigur, au mai fost utilizate și alte cuvinte de către subiecți precum „ajutor” (8%), „protecție” (5%), „lege” (4%), „apărare” (2%), „respect” (1%), „împunere” (1%), și „dreptate” (1%). Cu toate acestea, un procent de 26% dintre subiecți au refuzat să răspundă la această întrebare.

Având în vedere răspunsurile oferite de către subiecți, se poate considera faptul că aceștia încă mai au încredere în Poliția Română și în personalul din subordinea acestuia. De asemenea, venindu-le pentru prima dată în minte cetățenilor cuvântul „siguranță”, acest fapt înseamnă că polițiștii își îndeplinesc conform legii atribuțiile.

În urma analizei răspunsurilor oferite de către subiecți, cetățenii încă mai au încredere în organele de poliție, chiar și dacă au mai existat incidente mai mici sau mai mari la nivelul statului.

Concluzii

Rezultatele obținute au arătat că premisele de la care a început această anchetă sunt adevărate doar într-o anumită măsură. Prima premisă a fost aceea potrivit căreia familia din care cetățenii fac parte influențează încrederea pe care aceștia o au în Poliția Română. Potrivit rezultatelor obținute prin completarea chestionarelor de către subiecți a reieșit faptul că familia poate influența nivelul încrederii, dar nu se poate obține un procent general.

De obicei, cei care provin dintr-o familie organizată a căror părinți au fost în viață în timpul copilăriei, nu au fost cercetați penal, nesăvârșind infracțiuni. Cei care au provenit din familii cu un singur părinte au fost predispuși la comiterea unor fapte ilegale, iar mai apoi, după ce au intrat în contact cu organele de poliție, încrederea acestora a început să scadă. Cel mai întâlnit motiv este acela potrivit căruia făptuitorii care fac parte din astfel de familii consideră că sunt neîndreptățiți, și prin aplicarea legii nu se face nimic altceva decât nedreptate.

A doua premisă care stă la baza cercetării se referă la principalul factor care poate influența încrederea acordată Poliției Române de către cetățeni. S-a pornit de la ideea că cel mai important factor este corupția. În urma analizelor datelor s-a constatat că această premisă este una valabilă. Majoritatea subiecților au considerat că acesta ar fi unul dintre motivele principale pentru care populația începe să își piardă încrederea în organele de poliție. Acest factor nu este izolat și nu este întâlnit doar în cadrul Poliției Române și nu face referire doar la această instituție.

Odată ce corupția apare la nivelul statului, este inevitabilă răspândirea acestuia și la instituțiile cu care acesta are legături. Acest fapt nu demonstrează că astfel de acțiuni chiar au loc, dar cetățenii asociază statul și autoritatea cu poliția, iar de aici se nasc bănuielele. De asemenea, dacă un

polițist este surprins săvârșind infracțiunea de luare sau dare de mită, nu doar acesta va avea de suferit, ci întreaga instituție pe care o reprezintă.

Comportamentul și pregătirea polițiștilor sunt doi factori care au un rol important în creșterea sau scăderea încrederii în Poliția Română. Odată ce un polițist nu este civilizat și abordează un comportament ce nu se încadrează normelor morale și general valabile, acesta nu va mai putea fi un exemplu pentru societate.

Imaginea Poliției Române este influențată de mai mulți factori, iar cetățenii trebuie să ia în calcul nu doar greșelile făcute de către personalul care lucrează în această instituție, ci și de rezultatele obținute în urma misiunilor realizate de către aceștia.

Odată ce încrederea este pierdută, societatea nu va mai putea evolua, democrația, în cel mai bun caz, va stagna, dacă nu va și dispărea.

Un stat democratic nu poate exista fără ajutorul Poliției. Dacă cetățenii nu cooperează cu această instituție și nu apelează cu încredere la serviciile acesteia, organizațiile criminale vor continua să se dezvolte, iar siguranța cetățeanului va fi pusă în pericol.

References

- INSCOP Research (2015a). *Încrederea în institutii*. Retrieved from <http://www.inscop.ro/septembrie-2015-increderea-in-institutii/>
- INSCOP Research (2015b). *Încrederea în institutii*. Retrieved from <http://www.inscop.ro/decembrie-2015-incredere-institutii/>
- INSCOP Research (2016). *Încrederea în institutii*. Retrieved from <http://www.inscop.ro/aprilie-2016-increderea-in-institutii/>
- Moris, C. (2011). *A Cross-National Study on Public Confidence in Police*. Boston (Massachusetts): Northeastern University.
- Poliția Română (2014). *Scurt istoric*. Retrieved from <https://www.politiaromana.ro/ro/informatii-generale/scurt-istoric>
- Rotaru, C. (2013). Unele aspecte privitoare la activitatea de prevenire a criminalității. *Studii de securitate publică*, Vol. II, Nr. 1(5), 10. Retrieved from <http://ssp.academiadepolitie.ro/revista/rev5.pdf>
- Sandu, A. (2014). *Seminarii de etică și sociologie*. Iași, România: Editura Lumen.
- Ștefan, C-E. (2013). The Police Life in The Society. *Studii de securitate publică*, Vol. II, Nr. 3(7). Retrieved from <http://ssp.academiadepolitie.ro/revista/rev7.pdf>